

Armas Herman!

6.12.76

Saadan Sulle lühikese kiirteate mõningate küsimuste kohta.

Konverentsi fotod on levitamisel. Üldpildil olevate osavõtjate nimed on selgitamisel. Bülletään on saadetud kõigile üksikisikutele, kellele Sa soovitasid saata, aga raha ei ole tagasi tulnud üheltki. Lääneranniku 4 koolile saatsin kirjad välja oktoobris paludes teatada nende õpetajate koosseisud käesoleval õppeaastal, et teaksin Bülletäänide arvu väljasaatmiseks. Sää! need koosseisud igal aastal muutuvad. Täna paevani olen vastuse saanud ainult Seattlest, kust pr. Moks teatas, et neil juba aastaid kool enam ei tööta. Täna sin teda otsekohese teate eest, aga palusin siiski veel kirjutada, mis olid kooli seismajäämise põhjused. Novembris saatsin kõikidele koolidele ringkirja arhiivi asjus (lisan koopia Sulle teadmiseks) ja panin juurde väikese meeldetuletuse, et juhatus ootab 1976. a. liikmemaksu. Ei ole läänest tulnud ühtki vastust! Randvee ringkirjaliselt teatas, et Koolide Keskus maksis Bülletäänide eest, et iga õpetaja saaks Bülletääni ja see võib olla on tekitanud arvamuse, et enam ei ole vaja maksta liikmemaksu.

Saadan Sulle soovitud aadressi:

pr. Olga Vallak, 18 Bangor Street, Guildford 2161 NSW
Austraalia

Soovides Sulle kauneid jõulupühi ja õnne- ja jõudu andvat uut aastat!

Eesti Õpetajate Koondis
USA-s.

PEM 13139-34

PR 10

Lisa

V.a.

koolijuhataja!

Mõned Eesti Koolid USA-s on saanud 25 aastaseks, teised on lähematel aastatel saamas nii vanaks. Kui mõelda tagasi, siis veerandsada aastat on pikk aeg. Eesti koolide asutamise algaastail paguluses ei võinud keegi arvata, et 25 aastat hiljem see kool töötab ikka veel võõrsil. Eesti koolid siin asutati selles usus, et hoida alles eesti kooli traditsioonid ja kontinuiteet kuni peatselt läheme tagasi vabale kodumaale. Nüüd on möödunud 25 aastat ja vabale kodumaale tagasisaamise lootust peame ikka edasi hellitama. Samuti peame ka eesti kooli võõrsil igasuguste võimalustega elus hoidma, kui meie ei taha, et väliseestlus siin hääbuks ja välja sureks.

Ei ole ühtki mõõdupuud, millega mõõta koigi nende inimeste energiakulu, ajakulu, majanduslikku panust ja idealismi, kes on töötanud ja töötavad praegu õpetajatena eesti koolides. Nende päämine tasu on olnud laste säravad silmad ja naeratavad huuled. Samuti lastevanemate panust, kes on aastaid - lasteaiast peale kuni kooli lõpetamiseni - toonud oma lapsi eesti kooli kümnete miilide kauguselt ja kes on olnud päämised kooli ülalpidamise kulude kandjad.

Täna-homme võidakse hakata kirjutama välis-eestlaste eesti koolide ajalugu. Oleks tõsiselt kahju, kui selle ajaloo veergudel jääks mainimata neid, kes on aastaid või aastakümneid seda tööd teinud südamisoojusega ja armastusega eesti nooruse ja rahva vastu, fakitiliste andmete puudumisel. Sellepärast on vaja asuda tõsiselt pühendama tähepanu kooli arhiivile. Koolijuhatajad on tulnud ja lahkunud; õpetajad on tulnud ja lahkunud; lastevanemate komiteed muutuvad aastatega. Veel ei ole vast kõik kooli juures kunagi töötanud inimesed varisenud manalasse. Nendega on võimalik võtta kontakti ja paluda, et nad kontrolliks, kas nende kätte ei ole jäänud materjale, mis peaksid kuuluma kooli arhiivi ja saadaksid need tagasi kooli juurde. Tuleks kontrollida, kas kooli kirjavahetus ja muud dokumendid on köidetud kaante vahele ja ei seisa lahtiste lehtedena, mil viisil võivad minna kergemini kaotasi. Mis õieti moodustab kooli arhiivi: kirjade kaust (sissetulnud ja väljaläinud kirjad - viimaseist muidugi ära kirjad); õppenõukogu ja lastevanemate komitee protokolliraamatud; kassaraamatud; raamatukogu nimestikud; klassipäevikud; vararaamatud; kavad koolipidudest ja muudest üritustest; albumid väljalõigetega ja fotodega; eriväljaanded kooli kohta, kui neid on olemas.

Kõik seesugune materjal peaks seisma kooli juures. Varemaste aastate arhiivkogud, kui neil ei ole enam olulist otstarvet kooli juures, võiks saata eestlaste Keskarhiivi Lakewoodi, kus koolide arhiivi jaoks luuakse omaette osakond. Ilmtingimata tuleksid arhiivmaterjalid kõik saata Keskarhiivi siis, kui kool lõpetab tegevuse.

Säilitame oma rahvusliku töö ja tegevuse tulevastele põlvedele ja teeme seda õigeaegselt!

Edvard Kärr
Koondise esimees